

Fiche 2: Mededeling inzake de implementatie van een ecosysteembenadering van de zeeën

1. Algemene gegevens

Voorstel: Mededeling van de Commissie over de rol van het Gemeenschappelijk Visserij Beleid bij de implementatie van een ecosysteembenadering van het beheer van de zeeën

Datum Commissiedocument: 11 april 2008

Nr. Commissiedocument: COM (2008) 187

Pre-lex: <http://ec.europa.eu/governance/impact/practice>)

Nr. impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: niet opgesteld

Behandelingstraject Raad: 2e helft 2008 in Raadswerkgroep. Behandeling in Visserijraad onbekend.

Eerstverantwoordelijk ministerie: Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

2. Essentie voorstel

De mededeling schetst op hoofdlijnen hoe het Gemeenschappelijk Visserij Beleid (GVB) kan bijdragen aan het invullen van de ecosysteembenadering¹ bij het beheer van de zeeën. Over het toepassen van de ecosysteembenadering zijn diverse mondiale en regionale afspraken gemaakt. Meest recent is de Kaderrichtlijn Mariene Strategie, die lidstaten verplicht in 2020 een goede milieutoestand te bereiken. Maar ook buiten Europese wateren moet de benadering worden toegepast. De mededeling geeft een interpretatie van de ecosysteembenadering met betrekking tot de visserij, beschrijft hoe het visserijbeheer past in een ecosysteembenadering van het beheer van zeeën en geeft globaal aan welke initiatieven er reeds ontplooid zijn. De mededeling eindigt met een reeks ambities: vermindering visserijdruk (Maximale Duurzame Opbrengst - *Maximum Sustainable Yield* (MSY)), beheerplannen), verminderen teruggooi van bijvangsten, vermindering schade aan kwetsbare gebieden en soorten (bv. haaien en roggen), selectiever vissen, ontwikkeling van visserijindicatoren, bevorderen van de ecosysteembenadering in regionale organisaties voor visserij beheer (ROVB's) en het aanwenden van beschikbare fondsen en programma's voor onderzoek en vergroening van de sector.

3. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in?

De Commissie kondigt geen nieuwe wet- of regelgeving aan. Het voorstel geeft alleen een uitleg over hoe met het GVB invulling gegeven wordt aan de ecosysteembenadering bij het beheer van de zeeën.

¹ Een visserijbeheer volgens de ecosysteembenadering is erop gericht het nut dat de levende mariene hulpbronnen opleveren, te maximaliseren en tegelijk de directe en indirecte effecten van visserijactiviteiten op de mariene ecosystemen te minimaliseren en erop toe te zien dat deze de toekomstige werking, diversiteit en integriteit van die ecosystemen niet in het gedrang brengen. Een ecosysteembenadering van het beheer van de zeeën kan ervoor zorgen dat allerlei menselijke activiteiten die negatieve gevolgen hebben voor de mariene ecosystemen en vispopulaties, integraal worden beheerd om de mariene ecosystemen en de visbestanden te beschermen.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland is voorstander van het beheer van de zeeën volgens de ecosysteembenadering². Momenteel staat een groot deel van de mondiale en Europese visbestanden bloot aan een visserijdruk die het met duurzaamheid verenigbare streefcijfer overschrijdt. De ecosysteembenadering is een instrument dat moet bijdragen aan een betere bescherming van kwetsbare elementen van het ecosysteem en duurzame exploitatie van visbestanden.

Nederland onderkent dat de ecosysteembenadering het uitgangspunt vormt voor de in het kader van het Gemeenschappelijk Visserij Beleid genomen maatregelen. Nederland kan op hoofdlijnen instemmen met deze mededeling en heeft waardering voor de pragmatische insteek. Er worden geen nieuwe initiatieven voorgesteld, de voorgenomen stappen zijn reeds in gang gezet. Daarmee is deze mededeling impliciet verklarend van aard.

Mondiaal zal de Europese Commissie het gedachtegoed van de ecosysteembenadering uitdragen in de regionale visserij-beheersorganisaties. Dit zal op de langere termijn bijdragen aan een duurzame exploitatie van de visbestanden buiten de Europese Unie en zou op den duur positieve gevolgen moeten hebben voor ontwikkelingslanden. Nederland is van mening dat in het kader van maatregelen om de mondiale visserijdruk te verminderen, een link moet worden gelegd naar de discussies over visserij die momenteel plaatsvinden op multilateraal vlak, onder andere in WTO-verband.

Nederland ondersteunt de mededeling van de Commissie om gelden voor onderzoek specifiek in te zetten voor de ecosysteembenadering. Door toegenomen wetenschappelijke onderbouwing kunnen meer specifieke maatregelen worden genomen.

Nederland zal in de Raad verder opheldering vragen over een aantal technische aspecten, o.a. over het dilemma dat de ecosysteembenadering per definitie sectoroverstijgend is. Deze mededeling richt zich immers enkel uitsluitend op de visserij, terwijl de visserij en andere sectoren elkaar deels in het vaarwater zitten. Daarnaast wil Nederland meer helderheid over hoe de afweging economische en sociale en natuuraspecten (de drie dimensies van de ecosysteembenadering) vorm zal krijgen, waarom het voorzorgsbeginsel hierin niet is opgenomen, en hoe de Commissie de relatie ziet met de Kaderrichtlijn Mariene Strategie.

² De huidige mededeling doet recht aan de intenties van de Biodiversiteitsconventie uit 1992, de World Summit on Sustainable Development in 2002, de ministeriële conferenties van OSPAR (2003) en de Noordzee (2005), beleidsprogramma biodiversiteit, de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (2008) en de raadsconclusies over Maximum Sustainable Yield (november 2007)